Adviesraad Sociaal Domein Staphorst

Gemeente Staphorst
T.a.v. College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 2
7950 AA Staphorst

Datum: 6 december 2021
Uw kenmerk: -
Kenmerk: 202104004
Telefoon: 06 25 06 19 29
E-mail: adviesraadsociaaldomein@staphorst.nl

Betreft: gevraagd advies beleidsplan Iedereen doet mee

Ingekomen Gemeente Staphorst
- 7 DEC. 2021
40229
71646
SL Willem Loerema / cj
Marge v Brecht
SL

Geacht College,

Betreft: Advies beleidsplan "iedereen doet mee".

Naar aanleiding van uw adviesaanvraag inzake boevengenoemd onderwerp heeft de Adviesraad uitgebreid kennisgenomen van uw beleidsplan en tevens nog informeel informatie ingewonnen bij uw beleidsambtenaren, een contact dat wederzijds op prijs werd gesteld.
De behoefte aan een informeel en aanvullend informatief contact ontstond bij de Adviesraad na een eerste "brainstorm" sessie die vooral het gevoel opleverde dat de in het beleidsplan geformuleerde maatschappelijk doelstellingen weliswaar van een hoog ambitieniveau getuigen, maar daarnaast ook complex zijn en moeilijk "SMART" te maken, zodat het meten van concrete resultaten in veel gevallen op zijn minst als uitdagend kan worden gekwalificeerd.
Vanuit het informele contact is door de Adviesraad begrepen dat dit beleidsplan een relatief nieuw hoofdstuk inluidt met betrekking tot de wijze waarop beleid in het Sociaal Domein in Staphorst nader gestalte zou moeten krijgen.
Tevens begrepen we dat dit beleidsplan een document 'werk in uitvoering' is, mede waardoor de doelen zo concreet mogelijk geformuleerd zijn, maar nog onvoldoende SMART.

Wij adviseren u dit helder te beschrijven in de inleiding van het beleidsplan.

In plaats van de geformuleerde doelstellingen één voor één de revue te laten passeren, willen wij ons in dit advies daarom vooral richten op het beleidsplan in algemene zin.
In uw beleidsplan wordt namelijk bij diverse thema's gerefereerd aan de mogelijkheid dat veel problematiek niet wordt gezien, of "onder de radar blijft", of "professionals merken op dat Staphorst zich kenmerkt door een cultuur van niet te veel opvallen, soms ten koste van inwoners zelf".
Deze constateringen, ondersteund door cijfermatig vastgestelde "ondervraag" naar zorg in vergelijking met landelijke gemiddelden, rechtvaardigen het vermoeden dat er een bovengemiddeld risico is op relatief laat naar voren komende hulpvragen.
Wanneer dergelijke risico's zich manifesteren heeft dat veelal ernstige consequenties, vooral voor de betrokken hulpvrager, maar ook voor de gemeenschap in de vorm van meer complexe en daardoor kostbare zorg.
Alhoewel er in uw beleidsplan wel aandacht wordt geschonken aan het aspect "tijdig aan de bel trekken/vroeg signalering" zijn wij van mening dat hier toch meer de nadruk op zou mogen liggen.
Wij denken hierbij vooral aan de vroeg signalering van hulpbehoefte.

Uiteraard realiseren wij ons dat dit geen gemakkelijke opgave is, alhoewel wij zien dat er op dit gebied inmiddels ook al goede stappen gezet zijn: het project "Vitaal en Veilig Thuis", waarbij mensen in een zekere leeftijdscategorie actief worden benaderd is hiervan een treffend voorbeeld.

Ook nog in de laatstgehouden raadsvergadering kwam het aspect "vroeg signalering" aan de orde: 67% van de jongeren waarvoor gebruik werd gemaakt van de optie "beschermd wonen" geeft aan dat bij eerdere interventie er hoogstwaarschijnlijk met minder zware zorg toe had gekund.

In uw beleidsplan wordt in dit kader gerefereerd aan het zogenaamde "voorliggend veld". Een container begrip waaronder ook het Platform Gezond Meedoen Staphorst valt: een platform waarin zo'n 40 organisaties zijn vertegenwoordigd. Dit zijn de organisaties met voelsprieten in de samenleving en als zodanig bieden deze de beste mogelijkheid om tot vroeg signalering te komen, mits de daarin actieve vrijwilligers en professionals weten hoe te signaleren en wat er mee kan worden gedaan.
Juist op dit terrein zien wij mogelijkheden. Wij denken dat het gericht aanbieden van trainingen op allerlei thema's, zoals het herkennen en signaleren van bijvoorbeeld armoede, of huiselijk geweld, nuttig effect zullen kunnen hebben. Deze trainingen zouden dan met regelmaat moeten worden aangeboden aan alle vrijwilligers en professionals die in organisaties, aangesloten bij het Platform, werken.

Wij adviseren u daarom een inventarisatie te maken van het aanbod van trainingen voor deze doeleinden en de voor onze gemeente relevante trainingen frequent (vanwege wisselingen van actieve vrijwilligers) en stelselmatig aan te bieden aan alle bij het Platform aangesloten organisaties.

Voor de goede orde willen wij u hierbij wel deelgenoot maken van onze gedachtegang bij enkele uitvoeringsaspecten. Wij doen daarom graag enkele suggesties met betrekking tot die aspecten die naar onze mening bijzondere aandacht vragen:

HET STAPPENPLAN
(De hulpvrager zelf)

Hierin wordt als ideale route naar professionele hulp verwacht dat eerst in "eigen kring" naar hulp wordt gezocht, vervolgens het voorliggend veld wordt geraadpleegd en pas dan is de gemeentelijke consulent aan zet. Wij zien hierin een contradictie. Deze laat zich herkennen door het feit dat de meeste hulpvragen voor iedere hulpvrager een eerste hulpvraag is. De hulpvrager is per definitie niet deskundig op het gebied waar hij of zij hulp nodig heeft en hoe deze hulp is te verkrijgen. Uitstel gedrag is daardoor vrijwel onafwendbaar. De hulpvraag gaat daarom niet alleen over het "hoe kom ik hieruit?" maar zeker net zoveel over "waar kan ik terecht?" en "hoe erg is het eigenlijk?" (Sense of urgency)
Wij zouden er daarom voor willen pleiten dit om te draaien: laagdrempelige toegang tot een professionele hulpverlener die door vroegtijdige interventie duidelijkheid krijgt over de problematiek en ondersteunt bij doorverwijzing naar de juiste hulp.

SIGNALEREN (door derden) en VERBINDEN

Het vroegtijdig in beeld brengen van eventuele problematiek brengt met zich mee dat degene die signaleert zich verbonden moet voelen met een organisatie die het hulpproces op gang brengt. Dat vraagt een voortdurende inzet op het gebied van contacten onderhouden en bekendheid bij alle betrokken organisaties van de professionele onderdelen van het "voorveld": frequente aanwezigheid van gemeentelijke consulenten of vertegenwoordigers

van andere organisaties zoals bijvoorbeeld Stichting Mee bij bijeenkomsten bewerkstelligt dat er een "gezicht" komt bij een telefoonnummer.
Verder dient er een organisatie te zijn met een structuur die het inbrengen van signalen door derden mogelijk maakt en waar de integraliteit, zoals door u in dit beleidsplan gewenst, gestalte krijgt. Het "Team Samenleving" zoals door u opgezet is daarvoor bij uitstek geschikt. Aangeleverde signalen kunnen op basis van het multidisciplinaire en integrale karakter van dit team op waarde worden beoordeeld. Ook kan daar een bundeling van eventuele meerdere signalen worden herkend. Een routekaart voor vrijwilligers of anderen in het voorliggend veld kan helpen om de juiste weg te bewandelen.
Een volgend aspect dat aandacht verdient is het belang van het terugkoppelen van interventies of doorverwijzingen aan degene die het signaal heeft afgegeven: is er wat met het signaal gedaan?

TRAINING en OPLEIDING

De in onze gemeente actieve vrijwilligers en mogelijk soms ook professionals - en wat ons betreft gaat dat dus over alle aan het Platform aangesloten organisaties en misschien is dit ook nog wel nuttig voor HR-medewerkers en afdelingsmanagers van bedrijven - dienen te worden toegerust met kennis op het gebied van het herkennen van problematiek en zullen moeten leren vragen te stellen.
Dit laatste werd bijvoorbeeld ook vrijwel unaniem als belangrijkste drempel herkend door de vertegenwoordigers van alle kerkelijke organisaties in het Diaconaal Platform tijdens de laatstgehouden bijeenkomst. Ook kwam dit als belangrijke hindernis naar voren in de workshop "Eenzaamheid" die onlangs door SWS was georganiseerd.
Vervolgens is het belangrijk om te we te weten waar men terecht kan met het signaal: er dient daarom ook gewerkt te worden aan het handelingsbekwaam maken van deze vrijwilligers.

Tot slot willen wij hierbij nog graag de aandacht vestigen op één specifiek thema in het Sociaal Domein dat in uw beleidsnota wordt ondergebracht bij Participatie, maar waarvan wij menen dat dit van zodanig belang is dat dit meer specifieke aandacht vraagt en dat is het thema

ARMOEDE

Naar onze mening is bij dit thema de aanwezigheid van schuldenproblematiek niet per sé leidend. In uw beleidsplan wordt in dit kader gerefereerd een aan relatief laag aantal gebruikers van bijstandsuitkeringen. Wij menen dat armoede juist kan voorkomen bij mensen die bijstand zouden kunnen krijgen maar het niet aanvragen en bij mensen met een minimum inkomen met hoge kosten (bijvoorbeeld bij chronische ziekte). Met de piramide van Maslow in gedachten adviseren wij u om zwaar in te zetten op dit thema, vooral bij het inschakelen van de bij het platform aangesloten organisaties om tot vroeg signalering te komen.

Om een integraal beleid in het sociaal domein succesvol te laten zijn menen wij dat het van groot belang is de organisatie op dit gebied zo laagdrempelig mogelijk te maken. Al geruime tijd is de algemene opvatting dat er relatief veel zorgkosten gaan naar complexe en dure zorg, wat in veel gevallen had kunnen worden voorkomen wanneer eerder was geïntervenieerd.
Wij adviseren daarom om de mogelijkheid van het gebruik van een onafhankelijk cliënten-ondersteuner meer te stimuleren.

Wij realiseren ons dat implementatie van bovengeschetste aanpassingen in uw beleid investering behoeft. Wij denken dat een zekere mate van investeringen op dit gebied op termijn zijn vruchten zal kunnen afwerpen.

Wij hopen met dit advies een positieve bijdrage te hebben geleverd aan de discussie over het te voeren beleid in deze complexe materie.

Hoogachtend,

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Staphorst

Gerrit Lammers
Voorzitter Adviesraad Sociaal Domein Staphorst